

I

(Νομοθετικές πράξεις)

ΟΔΗΓΙΕΣ

ΟΔΗΓΙΑ 2014/62/ΕΕ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 15ης Μαΐου 2014

σχετικά με την προστασία του ευρώ και άλλων νομισμάτων από την παραχάραξη και την κίβδηλεια μέσω του ποινικού δικαίου, και για την αντικατάσταση της απόφασης-πλαίσιου 2000/383/ΔΕΥ του Συμβουλίου

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 83 παράγραφος 1,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας ⁽¹⁾,Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής ⁽²⁾,Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία ⁽³⁾,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Ως το ενιαίο νόμισμα των κρατών μελών της ζώνης του ευρώ, το ευρώ έχει εξελιχθεί σε σημαντικό παράγοντα για την οικονομία της Ένωσης και την καθημερινότητα των πολιτών της. Ωστόσο, από την εισαγωγή του το 2002, ως νόμισμα που αποτελεί συνεχώς στόχο οργανωμένων εγκληματικών ομάδων, οι οποίες δραστηριοποιούνται στη παραχάραξη και την κίβδηλεια του χρήματος, η παραχάραξη και η κίβδηλεια του ευρώ έχει επιφέρει οικονομική ζημία ύψους τουλάχιστον 500 εκατ. EUR. Είναι προς το συμφέρον της Ένωσης συνολικά να αντιτίθεται και να διώκει ποινικά κάθε δραστηριότητα που είναι πιθανόν να διακυβέυσει τη γνησιότητα του ευρώ μέσω παραχάραξης και κίβδηλειας.
- (2) Τα προϊόντα παραχάραξης και κίβδηλειας έχουν ιδιαίτερα αρνητικό αντίκτυπο στην κοινωνία. Ζημιώνουν τους πολίτες και τις επιχειρήσεις που δεν αποζημιώνονται για τα πλαστά τραπεζογραμμάτια και κίβδηλα κέρματα, ακόμη και όταν τα έχουν αποδεχθεί καλή τη πίστει. Είναι δυνατόν να δημιουργήσουν ανησυχία στους καταναλωτές σε σχέση με την επαρκή προστασία των μετρητών και φόβο για παραλαβή πλαστών τραπεζογραμμάτων και κίβδηλων κερμάτων. Η διασφάλιση, ως εκ τούτου, της εμπιστοσύνης και της πίστης των πολιτών, των επιχειρήσεων και των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, σε όλα τα κράτη μέλη καθώς και σε τρίτες χώρες, στη γνησιότητα των τραπεζογραμμάτων και των κερμάτων είναι θεμελιώδους σημασίας.
- (3) Είναι απαραίτητο να εξασφαλισθεί ότι το ευρώ και οποιοδήποτε άλλο νόμισμα κυκλοφορεί νομίμως προστατεύονται επαρκώς σε όλα τα κράτη μέλη μέσω αποτελεσματικών και αποδοτικών μέτρων ποινικού δικαίου.
- (4) Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 974/98 του Συμβουλίου ⁽⁴⁾ υποχρεώνει τα κράτη μέλη νόμισμα των οποίων είναι το ευρώ να εξασφαλίζουν τη δέουσα καταστολή της παραχάραξης και παραποίησης και κίβδηλειας χαρτονομισμάτων και κερμάτων του ευρώ.

⁽¹⁾ ΕΕ C 179 της 25.6.2013, σ. 9.

⁽²⁾ ΕΕ C 271 της 19.9.2013, σ. 42.

⁽³⁾ Θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 16ης Απριλίου 2014 (δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα) και απόφαση του Συμβουλίου της 6ης Μαΐου 2014.

⁽⁴⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 974/98 του Συμβουλίου, της 3ης Μαΐου 1998, για την εισαγωγή του ευρώ (ΕΕ L 139 της 11.5.1998, σ. 1).

- (5) Οι κανονισμοί του Συμβουλίου (ΕΚ) αριθ. 1338/2001 ⁽¹⁾ και (ΕΚ) αριθ. 1339/2001 ⁽²⁾ θεσπίζουν τα αναγκαία μέτρα για την προστασία του ευρώ από δραστηριότητες παραχάραξης και κίβδηλειας, ειδικότερα μέτρα για την απόσυρση από την κυκλοφορία πλαστών τραπεζογραμμάτων και κίβδηλων κερμάτων ευρώ.
- (6) Η Διεθνής σύμβαση για την καταστολή της παραχάραξης και κίβδηλειας που υπεγράφη στη Γενεύη στις 20 Απριλίου 1929 και το συνοδευτικό πρωτόκολλο (η «σύμβαση της Γενεύης») ⁽³⁾ θεσπίζει κανόνες για την αποτελεσματική πρόληψη, δίωξη και τιμωρία του αδικήματος της παραχάραξης και κίβδηλειας. Ειδικότερα, αποσκοπεί να διασφαλίσει την επιβολή αυστηρών ποινών και άλλων κυρώσεων για τη διάπραξη αδικημάτων παραχάραξης νομισμάτων. Όλα τα συμβαλλόμενα μέρη της σύμβασης της Γενεύης οφείλουν να εφαρμόζουν την αρχή της αποφυγής διακρίσεων έναντι νομισμάτων εκτός του εθνικού τους νομίσματος.
- (7) Η παρούσα οδηγία συμπληρώνει τις διατάξεις και διευκολύνει την εφαρμογή της σύμβασης της Γενεύης από τα κράτη μέλη. Προς τούτο, είναι σημαντικό τα κράτη μέλη να είναι μέλη της σύμβασης της Γενεύης.
- (8) Η παρούσα οδηγία βασίζεται στην απόφαση-πλαίσιο 2000/383/ΔΕΥ του Συμβουλίου ⁽⁴⁾, την οποία και επικαιροποιεί. Συμπληρώνει την εν λόγω απόφαση-πλαίσιο με περαιτέρω διατάξεις σχετικά με το επίπεδο των κυρώσεων, τα ερευνητικά μέσα και την ανάλυση, την ανίχνευση και τον εντοπισμό πλαστών τραπεζογραμμάτων και κίβδηλων κερμάτων ευρώ κατά τις ένδικες διαδικασίες.
- (9) Η παρούσα οδηγία θα πρέπει να καλύπτει οποιοδήποτε τραπεζογραμμάτιο και κέρμα κυκλοφορεί νομίμως, ανεξάρτητα από το αν είναι κατασκευασμένο από χαρτί, μέταλλο ή οποιοδήποτε άλλο υλικό.
- (10) Η προστασία του ευρώ και άλλων νομισμάτων προϋποθέτει κοινό ορισμό των ποινικών αδικημάτων που σχετίζονται με την παραχάραξη και την κίβδηλεια του νομίσματος, καθώς επίσης και επιβολή κοινών, αποτελεσματικών, αναλογικών και αποτρεπτικών κυρώσεων τόσο για τα φυσικά όσο και για τα νομικά πρόσωπα. Προκειμένου να εξασφαλισθεί συνέπεια με τη σύμβαση της Γενεύης, η παρούσα οδηγία θα πρέπει να προβλέπει την τιμωρία των ίδιων αδικημάτων με αυτά που προβλέπονται στη σύμβαση της Γενεύης. Επομένως, η παραγωγή πλαστών τραπεζογραμμάτων και κίβδηλων κερμάτων και η διανομή αυτών θα πρέπει να συνιστούν ποινικό αδίκημα. Θα πρέπει να τιμωρούνται ανεξάρτητα οι δραστηριότητες που αφορούν προπαρασκευαστικές ενέργειες για την τέλεση των εν λόγω αδικημάτων, παραδείγματος χάριν η παραγωγή εργαλείων και εξαρτημάτων παραχάραξης και κίβδηλειας. Ο κοινός στόχος αυτών των ορισμών των αδικημάτων θα πρέπει να είναι ότι θα λειτουργούν αποτρεπτικά ως προς τον χειρισμό πλαστών τραπεζογραμμάτων και κίβδηλων κερμάτων, μέσων και άλλων εργαλείων παραχάραξης και κίβδηλειας.
- (11) Η κατάχρηση νόμιμων εγκαταστάσεων ή υλικού εξουσιοδοτημένων τυπογραφείων ή νομισματοκοπειών για την παραγωγή μη εγκεκριμένων τραπεζογραμμάτων και κερμάτων για απαιτητή χρήση, θα πρέπει επίσης να συνιστά ποινικό αδίκημα. Η κατάχρηση αυτή καλύπτει επίσης καταστάσεις κατά τις οποίες μια εθνική κεντρική τράπεζα ή ένα εθνικό νομισματοκοπείο ή άλλη εξουσιοδοτημένη μονάδα παράγει τραπεζογραμμάτια ή κέρματα που υπερβαίνουν την ποσόστωση που έχει εγκριθεί από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ). Καλύπτει επίσης καταστάσεις κατά τις οποίες υπάλληλος εξουσιοδοτημένου τυπογραφείου ή νομισματοκοπείου κάνει κατάχρηση των εγκαταστάσεων για ίδιους σκοπούς. Η εν λόγω συμπεριφορά θα πρέπει να τιμωρείται ως ποινικό αδίκημα ακόμη και εάν δεν πρόκειται για υπέρβαση της εγκεκριμένης ποσότητας, διότι τα τραπεζογραμμάτια και κέρματα που έχουν παραχθεί, άπαξ και τεθούν σε κυκλοφορία, δεν θα μπορούν να διακρίνονται από το νόμιμο νόμισμα.
- (12) Τραπεζογραμμάτια και κέρματα που δεν έχουν εκδοθεί ακόμη επισήμως από την ΕΚΤ ή τις εθνικές κεντρικές τράπεζες και τα εθνικά νομισματοκοπεία επίσης προστατεύονται από την παρούσα οδηγία. Επομένως, παραδείγματος χάριν, κέρματα του ευρώ με νέες εθνικές όψεις ή νέες σειρές τραπεζογραμμάτων του ευρώ θα πρέπει να προστατεύονται πριν από την επίσημη θέση τους σε κυκλοφορία.
- (13) Η ηθική αυτουργία, η συνέργεια και η απόπειρα τέλεσης των βασικών αδικημάτων παραχάραξης και κίβδηλειας, συμπεριλαμβανομένων της κατάχρησης νόμιμων εγκαταστάσεων ή υλικού και της παραχάραξης και κίβδηλειας τραπεζογραμμάτων και κερμάτων που δεν έχουν ακόμη εκδοθεί αλλά προορίζονται προς κυκλοφορία, θα πρέπει επίσης να τιμωρούνται, οσάκις ενδείκνυται. Η παρούσα οδηγία δεν απαιτεί από τα κράτη μέλη να καταστήσουν αξιόποινη την απόπειρα τέλεσης αδικήματος που σχετίζεται με μέσο ή εξάρτημα παραχάραξης ή κίβδηλειας.
- (14) Η πρόθεση θα πρέπει να είναι μέρος όλων των στοιχείων που συνιστούν τα αδικήματα που ορίζονται στην παρούσα οδηγία.

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1338/2001 του Συμβουλίου, της 28ης Ιουνίου 2001, σχετικά με τον καθορισμό των αναγκαίων μέτρων για την προστασία του ευρώ από την παραχάραξη και την κίβδηλεια (ΕΕ L 181 της 4.7.2001, σ. 6).

⁽²⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1339/2001 του Συμβουλίου, της 28ης Ιουνίου 2001, για την επέκταση των αποτελεσμάτων του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1338/2001 σχετικά με τον καθορισμό των αναγκαίων μέτρων για την προστασία του ευρώ από την παραχάραξη και την κίβδηλεια σε εκείνα τα κράτη μέλη που δεν έχουν υιοθετήσει το ευρώ ως ενιαίο νόμισμα (ΕΕ L 181 της 4.7.2001, σ. 11).

⁽³⁾ Αριθ. 2623, σ. 372, Σειρά συνθηκών της Κοινωνίας των Εθνών, 1931.

⁽⁴⁾ Απόφαση-πλαίσιο 2000/383/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 29ης Μαΐου 2000, για ενίσχυση της προστασίας από την παραχάραξη ενόψει της εισαγωγής του ευρώ με την επιβολή ποινών και άλλων κυρώσεων, (ΕΕ L 140 της 14.6.2000, σ. 1).

- (15) Η παραχάραξη και κιβδηλεία νομισμάτων κατά παράδοση συνιστά εγκληματική πράξη που υπόκειται σε αυστηρές κυρώσεις στα κράτη μέλη. Αυτό οφείλεται στη σοβαρότητα και στον αντίκτυπο του εγκλήματος για τους πολίτες και τις επιχειρήσεις και στην ανάγκη να διασφαλίζεται η εμπιστοσύνη των πολιτών και των επιχειρηματιών στη γνησιότητα του ευρώ και των άλλων νομισμάτων. Αυτό ισχύει ιδιαίτερα για το ευρώ, το οποίο είναι το ενιαίο νόμισμα περισσότερων των 330 εκατ. ατόμων στη ζώνη του ευρώ και το δεύτερο σημαντικότερο διεθνές νόμισμα.
- (16) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να προβλέπουν ποινικές κυρώσεις στο εθνικό τους δίκαιο σχετικά με τις διατάξεις του δικαίου της Ένωσης που αφορούν την καταπολέμηση της παραχάραξης και της κιβδηλείας. Οι εν λόγω κυρώσεις θα πρέπει να είναι αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές και θα πρέπει να περιλαμβάνουν φυλάκιση. Το ελάχιστο επίπεδο της μέγιστης διάρκειας ποινής φυλάκισης που προβλέπεται στην παρούσα οδηγία για τα αδικήματα που αυτή ορίζει, θα πρέπει να εφαρμόζεται τουλάχιστον στις σοβαρότερες μορφές των αδικημάτων αυτών.
- (17) Τα επίπεδα των κυρώσεων θα πρέπει να είναι αποτελεσματικά και αποτρεπτικά, ωστόσο δεν θα πρέπει να υπερβαίνουν τα όρια της αναλογικότητας προς τα αδικήματα. Μολονότι η εσκεμμένη διάθεση παραχαραγμένων νομισμάτων τα οποία παρελήφθησαν καλή τη πίστει θα μπορούσε να τιμωρείται με διαφορετικό τύπο ποινικής κύρωσης, συμπεριλαμβανομένων των προστίμων, στο εθνικό δίκαιο των κρατών μελών, το εν λόγω εθνικό δίκαιο θα πρέπει να προβλέπει φυλάκιση ως μέγιστη κύρωση. Η ποινή φυλάκισης για φυσικά πρόσωπα θα έχει ισχυρό αποτρεπτικό ρόλο για τους επίδοξους εγκληματίες σε ολόκληρη την Ένωση.
- (18) Δεδομένου ότι η παρούσα οδηγία θεσπίζει ελάχιστους κανόνες, τα κράτη μέλη δύνανται να θεσπίζουν ή να διατηρούν αυστηρότερους κανόνες για αδικήματα παραχάραξης και κιβδηλείας νομισμάτων.
- (19) Η παρούσα οδηγία δεν θίγει τους γενικούς κανόνες και αρχές του εθνικού ποινικού δικαίου για την επιβολή και την εκτέλεση ποινών σύμφωνα με τα συγκεκριμένα περιστατικά κάθε μεμονωμένης υπόθεσης.
- (20) Δεδομένου ότι η εμπιστοσύνη στη γνησιότητα των τραπεζογραμμιαίων και των κερμάτων είναι δυνατόν να πληγεί ή να απειληθεί επίσης εξαιτίας ενεργειών νομικών προσώπων, τα νομικά πρόσωπα θα πρέπει να θεωρείται ότι υπέχουν ευθύνη για αδικήματα που διαπράττονται για λογαριασμό τους.
- (21) Προκειμένου να εξασφαλίζεται η επιτυχής έκβαση των ερευνών και της δίωξης αδικημάτων παραχάραξης και κιβδηλείας, οι αρμόδιοι για την έρευνα και τη δίωξη τέτοιων αδικημάτων θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να χρησιμοποιούν αποτελεσματικά ερευνητικά μέσα, όπως αυτά που χρησιμοποιούνται για την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος ή άλλων σοβαρών εγκλημάτων. Τα μέσα αυτά θα μπορούσαν, όπου ενδείκνυται, να περιλαμβάνουν, παραδείγματος χάριν, την παρακολούθηση των επικοινωνιών, την κεκαλυμμένη παρακολούθηση συμπεριλαμβανομένης της ηλεκτρονικής παρακολούθησης, την παρακολούθηση τραπεζικών λογαριασμών και άλλες οικονομικής φύσεως έρευνες. Λαμβάνοντας υπόψη, μεταξύ άλλων, την αρχή της αναλογικότητας, η χρήση των μέσων αυτών σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο θα πρέπει να είναι ανάλογη της φύσης και της σοβαρότητας των αδικημάτων που ερευνώνται. Θα πρέπει να γίνεται σεβαστό το δικαίωμα για την προστασία προσωπικών δεδομένων.
- (22) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να θεμελιώσουν τη δικαιοδοσία τους με τρόπο που συνάδει με τη σύμβαση της Γενεύης και τις διατάξεις περί δικαιοδοσίας στο λοιπό ποινικό δίκαιο της Ένωσης, ήτοι για αδικήματα που τελέστηκαν στο έδαφός τους και για αδικήματα που τελέστηκαν από υπηκόους τους, λαμβάνοντας υπόψη ότι γενικά τα αδικήματα αντιμετωπίζονται καλύτερα από τα συστήματα ποινικής δικαιοσύνης της χώρας στην οποία αυτά τελέστηκαν.
- (23) Ο κυρίαρχος ρόλος του ευρώ για την οικονομία και την κοινωνία της Ένωσης, καθώς και η συγκεκριμένη απειλή για το ευρώ ως νόμισμα παγκόσμιας σημασίας, όπως προκύπτει από την ύπαρξη σημαντικού αριθμού τυπογραφιών σε τρίτες χώρες, προϋποθέτουν τη λήψη πρόσθετων μέτρων για την προστασία του. Ως εκ τούτου, θα πρέπει να θεσπιστεί δικαιοδοσία για αδικήματα που σχετίζονται με το ευρώ και διαπράττονται εκτός του εδάφους ενός συγκεκριμένου κράτους μέλους εφόσον είτε ο δράστης βρίσκεται στο έδαφος του εν λόγω κράτους μέλους και δεν έχει εκδοθεί είτε τα πλαστά τραπεζογραμμάτια και κίβδηλα κέρματα ευρώ που σχετίζονται με το αδίκημα εντοπίζονται στο εν λόγω κράτος μέλος.

Λαμβάνοντας υπόψη την αντικειμενικά διαφορετική κατάσταση των κρατών μελών που έχουν ως νόμισμα το ευρώ, κρίνεται σκόπιμο η υποχρέωση καθιέρωσης δικαιοδοσίας τέτοιου είδους να ισχύει μόνο για τα εν λόγω κράτη μέλη. Για τη δίωξη των αδικημάτων που ορίζονται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχείο α), στο άρθρο 3 παράγραφοι 2 και 3, εφόσον σχετίζονται με το άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχείο α), καθώς και της ηθικής αυτοουργίας, συνέργειας και απόπειρας τέλεξης των αδικημάτων αυτών, η καθιέρωση δικαιοδοσίας δεν θα πρέπει να εξαρτάται από την προϋπόθεση ότι η πράξη αποτελεί αδίκημα στον τόπο όπου διαπράχθηκε. Κατά την άσκηση αυτής της δικαιοδοσίας, τα κράτη μέλη θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τους κατά πόσο τα αδικήματα αντιμετωπίζονται από το σύστημα ποινικής δικαιοσύνης της χώρας στην οποία διαπράχθηκαν, και θα πρέπει να τηρούν την αρχή της αναλογικότητας, ιδίως όσον αφορά καταδικαστικές αποφάσεις που έχει εκδώσει τρίτη χώρα για την ίδια συμπεριφορά.

- (24) Για το ευρώ, η ανάλυση και η εξακρίβωση πλαστών τραπεζογραμμάτων και κίβδηλων κερμάτων ευρώ ασκείται κεντρικά από τα εθνικά κέντρα ανάλυσης και από τα εθνικά κέντρα ανάλυσης κερμάτων αντίστοιχα, που έχουν οριστεί ή συσταθεί δυνάμει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1338/2001. Η ανάλυση, η ανίχνευση και ο εντοπισμός πλαστών τραπεζογραμμάτων και κίβδηλων κερμάτων του ευρώ θα πρέπει επίσης να μπορούν να πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια εν εξελίξει δικαστικών διαδικασιών προκειμένου να επιταχύνεται ο εντοπισμός της πηγής της παραγωγής των πλαστών νομισμάτων σε δεδομένη ποινική έρευνα ή δίωξη και να αποφεύγεται και να αναστέλλεται η περαιτέρω κυκλοφορία τέτοιων προϊόντων παραχάραξης και κίβδηλειας, τηρουμένης δεόντως της αρχής της δίκαιης και αποτελεσματικής δίκης. Αυτό θα συνέβαλε στην αποτελεσματικότερη καταπολέμηση των αδικημάτων παραχάραξης και κίβδηλειας και παράλληλα θα οδηγούσε σε αύξηση του αριθμού των μεταφορών κατασχεδέντων προϊόντων παραχάραξης και κίβδηλειας κατά τη διάρκεια εκκρεμών ποινικών διαδικασιών, με ορισμένες εξαιρέσεις, όπου θα πρέπει να παρέχεται μόνο πρόσβαση σε προϊόντα παραχάραξης και κίβδηλειας. Γενικά, οι αρμόδιες δικαστικές αρχές θα πρέπει να επιτρέπουν τη φυσική μεταφορά των προϊόντων παραχάραξης και κίβδηλειας στα εθνικά κέντρα ανάλυσης και στα εθνικά κέντρα ανάλυσης κερμάτων. Σε ορισμένες περιπτώσεις, παραδείγματος χάριν, όπου λιγοστά μόνο πλαστά τραπεζογραμμάτια ή κίβδηλα κέρματα συνιστούν αποδεικτικά στοιχεία ποινικών διαδικασιών ή όπου η φυσική μεταφορά αυτών συνεπάγεται τον κίνδυνο καταστροφής αποδεικτικών στοιχείων, όπως τα δακτυλικά αποτυπώματα, οι αρμόδιες δικαστικές αρχές θα πρέπει αντιθέτως να έχουν τη δυνατότητα να αποφασίζουν την παροχή πρόσβασης στα εν λόγω τραπεζογραμμάτια και κέρματα.
- (25) Είναι αναγκαία η συλλογή συγκρίσιμων δεδομένων σχετικά με τα αδικήματα που αναφέρονται στην παρούσα οδηγία. Προκειμένου να υπάρχει μια πληρέστερη εικόνα του προβλήματος της παραχάραξης και κίβδηλειας σε επίπεδο Ένωσης και, ως εκ τούτου, να διαμορφωθεί μια πιο αποτελεσματική απάντηση, τα κράτη μέλη θα πρέπει να διαβιβάζουν στην Επιτροπή τα συναφή στατιστικά δεδομένα σε σχέση με τον αριθμό των αδικημάτων που αφορούν πλαστά τραπεζογραμμάτια και κίβδηλα κέρματα και τον αριθμό των ατόμων στα οποία ασκήθηκε δίωξη και καταδικάσθηκαν.
- (26) Προκειμένου να επιτευχθεί ο στόχος της καταπολέμησης της παραχάραξης τραπεζογραμμάτων και κίβδηλειας κερμάτων σε ευρώ, θα πρέπει να επιδιωχθεί σύμφωνα με τις σχετικές διαδικασίες της Συνθήκης η σύναψη συμφωνιών με τρίτες χώρες, ιδιαίτερα εκείνες τις χώρες που χρησιμοποιούν ως νόμισμα το ευρώ.
- (27) Η παρούσα οδηγία σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα και τηρεί τις αρχές που αναγνωρίζονται ειδικότερα από τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και συγκεκριμένα το δικαίωμα στην ελευθερία και την ασφάλεια, τον σεβασμό της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής, την ελευθερία επαγγέλματος και το δικαίωμα στην εργασία, την επιχειρηματική ελευθερία, το δικαίωμα ιδιοκτησίας, το δικαίωμα αποτελεσματικής προσφυγής και αμερόληπτης δίκης, το τεκμήριο αθωότητας και το δικαίωμα υπεράσπισης, τις αρχές της νομιμότητας και αναλογικότητας των ποινικών αδικημάτων και ποινών, καθώς και το δικαίωμα να μην παραπεμφθεί κανείς σε δίκη ή να καταδικαστεί ποινικά δύο φορές για το ίδιο ποινικό αδίκημα. Η παρούσα οδηγία αποσκοπεί στην εξασφάλιση του πλήρους σεβασμού των εν λόγω δικαιωμάτων και αρχών και θα πρέπει να εφαρμόζεται αναλόγως.
- (28) Η παρούσα οδηγία αποσκοπεί στην τροποποίηση και επέκταση των διατάξεων της απόφασης-πλαίσιο 2000/383/ΔΕΥ. Επειδή οι τροποποιήσεις που πρόκειται να επέλθουν είναι ουσιαστικές ως προς τον αριθμό και τη φύση τους, η απόφαση-πλαίσιο θα πρέπει, για λόγους σαφήνειας, να αντικατασταθεί στο σύνολό της για τα κράτη μέλη που δεσμεύονται από την παρούσα οδηγία.
- (29) Δεδομένου ότι ο στόχος της παρούσας οδηγίας, συγκεκριμένα η προστασία του ευρώ και άλλων νομισμάτων από την παραχάραξη και την κίβδηλεια, δεν μπορεί να επιτευχθεί επαρκώς από τα κράτη μέλη, μπορεί όμως, λόγω της κλίμακας και των αποτελεσμάτων του, να επιτευχθεί καλύτερα σε επίπεδο Ένωσης, η Ένωση μπορεί να θεσπίζει μέτρα σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας, όπως ορίζεται στο άρθρο 5 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ). Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, όπως ορίζεται στο εν λόγω άρθρο, η παρούσα οδηγία δεν υπερβαίνει τα αναγκαία όρια για την επίτευξη του εν λόγω στόχου.
- (30) Σύμφωνα με τα άρθρα 1 και 2 του πρωτοκόλλου αριθ. 22 σχετικά με τη θέση της Δανίας που προσαρτάται στη ΣΕΕ και στη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), η Δανία δεν συμμετέχει στη θέσπιση της παρούσας οδηγίας και δεν δεσμεύεται από αυτή, ούτε υπόκειται στην εφαρμογή της.
- (31) Σύμφωνα με το άρθρο 3 του πρωτοκόλλου αριθ. 21 για τη θέση του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ιρλανδίας όσον αφορά τον χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, που προσαρτάται στη ΣΕΕ και στη ΣΛΕΕ, η Ιρλανδία έχει κοινοποιήσει την επιθυμία της να συμμετάσχει στη θέσπιση και την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας.
- (32) Σύμφωνα με τα άρθρα 1, 2 και 4α παράγραφος 1 του πρωτοκόλλου αριθ. 21 για τη θέση του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ιρλανδίας όσον αφορά τον χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, που προσαρτάται στη ΣΕΕ και στη ΣΛΕΕ, και με την επιφύλαξη του άρθρου 4 του εν λόγω πρωτοκόλλου, το Ηνωμένο Βασίλειο δεν συμμετέχει στη θέσπιση της παρούσας οδηγίας και δεν δεσμεύεται από αυτήν ούτε υπόκειται στην εφαρμογή της.

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

Άρθρο 1

Αντικείμενο

Η παρούσα οδηγία θεσπίζει ελάχιστους κανόνες σχετικά με τον ορισμό ποινικών αδικημάτων και κυρώσεων στον τομέα της παραχάραξης και κιβδηλείας του ευρώ και άλλων νομισμάτων. Εισάγει επίσης κοινές διατάξεις για την ενίσχυση της καταπολέμησης των εν λόγω αδικημάτων και τη βελτίωση της διερεύνησής τους και τη διασφάλιση καλύτερης συνεργασίας κατά της παραχάραξης και κιβδηλείας.

Άρθρο 2

Ορισμοί

Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

- α) ως «νόμισμα» νοούνται τα τραπεζογραμμάτια και κέρματα που κυκλοφορούν νομίμως, συμπεριλαμβανομένων των τραπεζογραμμάτων και των κερμάτων ευρώ που κυκλοφορούν νομίμως δυνάμει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 974/98·
- β) ως «νομικό πρόσωπο» νοείται κάθε οντότητα που έχει νομική προσωπικότητα βάσει του ισχύοντος δικαίου, πλην των κρατών ή άλλων οργανισμών δημοσίου δικαίου όταν ασκούν κρατική εξουσία και των οργανισμών δημοσίου διεθνούς δικαίου.

Άρθρο 3

Αδικήματα

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να διασφαλίσουν ότι οι ακόλουθες ενέργειες θεωρούνται αξιόποινα ποινικά αδικήματα όταν διαπράττονται εκ προθέσεως:

- α) η απατηλή κατασκευή ή αλλοίωση νομίσματος, ανεξαρτήτως του χρησιμοποιηθέντος μέσου·
- β) η απατηλή θέση σε κυκλοφορία παραχαραγμένου νομίσματος·
- γ) η εισαγωγή, εξαγωγή, μεταφορά, αποδοχή ή προμήθεια παραχαραγμένου νομίσματος προκειμένου να τεθεί σε κυκλοφορία εν γνώσει της πλαστότητάς του·
- δ) η απατηλή κατασκευή, αποδοχή, προμήθεια ή κατοχή:
 - i) εργαλείων, αντικειμένων, ηλεκτρονικών προγραμμάτων και δεδομένων, καθώς και λοιπών μέσων προορισμένων από τη φύση τους για την παραχάραξη ή αλλοίωση νομίσματος, ή
 - ii) χαρακτηριστικών ασφαλείας, όπως ολογράμματα, υδατόσημα ή λοιπά συστατικά στοιχεία του νομίσματος, τα οποία χρησιμεύουν για την προστασία του από την παραχάραξη και την κιβδηλεία.

2. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να εξασφαλίσουν ότι η συμπεριφορά που αναφέρεται στην παράγραφο 1 στοιχεία α), β) και γ) είναι αξιόποινη και όταν αφορά τραπεζογραμμάτια ή κέρματα τα οποία κατασκευάζονται ή έχουν κατασκευαστεί με χρήση νόμιμων εγκαταστάσεων ή υλικού κατά παράβαση των δικαιωμάτων των αρμόδιων αρχών ή των προϋποθέσεων έκδοσης τραπεζογραμμάτων ή κερμάτων.

3. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να εξασφαλίσουν ότι η συμπεριφορά που αναφέρεται στις παραγράφους 1 και 2 είναι αξιόποινη και όταν αφορά τραπεζογραμμάτια και κέρματα που δεν έχουν ακόμη εκδοθεί αλλά προορίζονται για κυκλοφορία ως νόμιμο χρήμα.

Άρθρο 4

Ηθική αυτουργία, συνέργεια και απόπειρα

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να εξασφαλίσουν ότι η ηθική αυτουργία ή η συνέργεια σε αδίκημα που αναφέρεται στο άρθρο 3 συνιστούν ποινικό αδίκημα.

2. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να εξασφαλίσουν ότι η απόπειρα τέλεσης αδικήματος που αναφέρεται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχεία α), β) ή γ), στο άρθρο 3 παράγραφος 2 ή στο άρθρο 3 παράγραφος 3 σε σχέση με τις ενέργειες που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχεία α), β) και γ) συνιστά ποινικό αδίκημα.

Άρθρο 5

Κυρώσεις για φυσικά πρόσωπα

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να εξασφαλίσουν ότι η αναφερόμενη στα άρθρα 3 και 4 συμπεριφορά τιμωρείται με αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές ποινικές κυρώσεις.
2. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να εξασφαλίσουν ότι τα αδικήματα που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχείο δ), τα αδικήματα που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 και τα αδικήματα που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 3 σε σχέση με τη συμπεριφορά που αναφέρεται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχείο δ) τιμωρείται με μέγιστη κύρωση που προβλέπει φυλάκιση.
3. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να εξασφαλίσουν ότι τα αδικήματα που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχείο α) και στο άρθρο 3 παράγραφος 3 σε σχέση με τη συμπεριφορά που αναφέρεται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχείο α) τιμωρείται με μέγιστη ποινή φυλάκισης τουλάχιστον οκτώ ετών.
4. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να εξασφαλίσουν ότι τα αδικήματα που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχεία β) και γ) και στο άρθρο 3 παράγραφος 3 σε σχέση με τη συμπεριφορά που αναφέρεται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχεία β) και γ) τιμωρείται με μέγιστη ποινή φυλάκισης τουλάχιστον πέντε ετών.
5. Όσον αφορά το αδίκημα που αναφέρεται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχείο β), τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές ποινικές κυρώσεις άλλες από εκείνες που αναφέρονται στην παράγραφο 4 του παρόντος άρθρου, συμπεριλαμβανομένων προστίμων και ποινών φυλάκισης, εάν ο αποδέκτης παρέλαβε πλαστά νομίσματα εν αγνοία του αλλά τα διοχέτευσε εν γνώσει του ότι ήταν πλαστά.

Άρθρο 6

Ευθύνη νομικών προσώπων

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε τα νομικά πρόσωπα να υπέχουν ευθύνη για τα αδικήματα που αναφέρονται στα άρθρα 3 και 4 τα οποία τελεί για λογαριασμό τους, είτε ατομικώς είτε ως μέλος οργάνου τους, φυσικό πρόσωπο το οποίο κατέχει ιθύνουσα θέση εντός του νομικού προσώπου, με βάση:
 - α) εξουσία εκπροσώπησης του νομικού προσώπου·
 - β) εξουσία λήψης αποφάσεων για λογαριασμό του νομικού προσώπου· ή
 - γ) εξουσία άσκησης ελέγχου εντός του νομικού προσώπου.
2. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε ένα νομικό πρόσωπο να υπέχει ευθύνη όταν η ελλιπής εποπτεία ή ο ελλιπής έλεγχος από πρόσωπο που αναφέρεται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου καθιστά δυνατή τη διάπραξη αδικήματος που αναφέρεται στα άρθρα 3 και 4 προς όφελος του εν λόγω νομικού προσώπου από πρόσωπο το οποίο τελεί υπό την εξουσία του.
3. Η κατά τις παραγράφους 1 και 2 του παρόντος άρθρου ευθύνη του νομικού προσώπου δεν αποκλείει την ποινική δίωξη φυσικών προσώπων που είναι αυτουργοί, ηθικοί αυτουργοί ή συνεργοί στα αδικήματα που αναφέρονται στα άρθρα 3 και 4.

Άρθρο 7

Κυρώσεις για τα νομικά πρόσωπα

Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε κάθε νομικό πρόσωπο που θεωρείται υπεύθυνο κατά την έννοια του άρθρου 6 να υπόκειται σε αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές κυρώσεις, στις οποίες περιλαμβάνονται ποινικής ή μη ποινικής φύσεως πρόστιμα και, ενδεχομένως, άλλες κυρώσεις, όπως:

- α) αποκλεισμός από πλεονεκτήματα ή ενισχύσεις του δημοσίου·
- β) μέτρα προσωρινής ή οριστικής απαγόρευσης της άσκησης εμπορικής δραστηριότητας·
- γ) θέση υπό δικαστική εποπτεία·
- δ) δικαστική εκκαθάριση·
- ε) προσωρινή ή οριστική διακοπή λειτουργίας των εγκαταστάσεων που χρησιμοποιήθηκαν για την τέλεση του αδικήματος.

Άρθρο 8

Δικαιοδοσία

1. Κάθε κράτος μέλος λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να θεμελιώσει τη δικαιοδοσία του επί των αδικημάτων που αναφέρονται στα άρθρα 3 και 4, εάν

α) το αδίκημα έχει διαπραχθεί εν όλω ή εν μέρει στο έδαφός του· ή

β) ο δράστης είναι υπήκοός του.

2. Κάθε κράτος μέλος του οποίου το νόμισμα είναι το ευρώ λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα ώστε να θεμελιώσει τη δικαιοδοσία του επί των αδικημάτων που αναφέρονται στα άρθρα 3 και 4 τα οποία διαπράττονται εκτός του εδάφους του, τουλάχιστον εάν έχουν σχέση με το ευρώ και εάν

α) ο δράστης ευρίσκεται στο έδαφος του εν λόγω κράτους μέλους και δεν έχει εκδοθεί· ή

β) τα πλαστά τραπεζογραμμάτια ή τα κίβδηλα κέρματα του ευρώ που έχουν σχέση με το αδίκημα εντοπίστηκαν στο έδαφος του εν λόγω κράτους μέλους.

Για τη δίωξη των αδικημάτων που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχείο α), στο άρθρο 3 παράγραφοι 2 και 3, εφόσον έχουν σχέση με το άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχείο α), καθώς και της ηθικής αυτουργίας, συνέργειας και απόπειρας τέλεσης των εν λόγω αδικημάτων, κάθε κράτος μέλος λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα ώστε να εξασφαλίσει ότι η δικαιοδοσία του δεν υπόκειται στην προϋπόθεση ότι οι πράξεις συνιστούν ποινικά αδικήματα στον τόπο όπου διαπράχθηκαν.

Άρθρο 9

Ερευνητικά μέσα

Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να εξασφαλίσουν ότι στα άτομα, στις μονάδες ή στις υπηρεσίες με αρμοδιότητα διερεύνησης ή δίωξης των αναφερόμενων στα άρθρα 3 και 4 αδικημάτων διατίθενται αποτελεσματικά ερευνητικά μέσα, όπως αυτά που χρησιμοποιούνται στο οργανωμένο έγκλημα ή σε άλλες υποθέσεις σοβαρής εγκληματικότητας.

Άρθρο 10

Υποχρέωση διαβίβασης πλαστών τραπεζογραμμάτων και κίβδηλων κερμάτων ευρώ για ανάλυση και εντοπισμό προϊόντων παραχάραξης και κίβδηλειας

Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε κατά τη διάρκεια ποινικής διαδικασίας να επιτρέπεται αμελλητί η εξέταση, από το εθνικό κέντρο ανάλυσης και το εθνικό κέντρο ανάλυσης κερμάτων, τραπεζογραμμάτων και κερμάτων ευρώ, ύποπτων ως προϊόντων παραχάραξης ή κίβδηλειας για ανάλυση, ανίχνευση και εντοπισμό περαιτέρω προϊόντων παραχάραξης. Οι αρμόδιες αρχές διαβιβάζουν τα απαραίτητα δείγματα χωρίς περαιτέρω καθυστέρηση, και το αργότερο μόλις ληφθεί τελική απόφαση σχετικά με τις ποινικές διαδικασίες.

Άρθρο 11

Στατιστικές

Τα κράτη μέλη διαβιβάζουν, τουλάχιστον κάθε δύο έτη, δεδομένα στην Επιτροπή σχετικά με τον αριθμό των αδικημάτων που αναφέρονται στα άρθρα 3 και 4, και τον αριθμό των ατόμων στα οποία ασκήθηκε δίωξη και καταδικάστηκαν για τα αδικήματα που ορίζονται στα άρθρα 3 και 4.

Άρθρο 12

Υποβολή εκθέσεων από την Επιτροπή και αναθεώρηση

Μέχρι τις 23 Μαΐου 2019 η Επιτροπή υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο έκθεση σχετικά με την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας. Η έκθεση αξιολογεί τον βαθμό στον οποίο τα κράτη μέλη έχουν λάβει τα αναγκαία μέτρα για συμμόρφωση προς την παρούσα οδηγία. Η έκθεση συνοδεύεται, εάν κρίνεται απαραίτητο, από νομοθετική πρόταση.

Άρθρο 13

Αντικατάσταση της απόφασης-πλαίσιο 2000/383/ΔΕΥ

Η απόφαση-πλαίσιο 2000/383/ΔΕΥ αντικαθίσταται όσον αφορά τα κράτη μέλη που δεσμεύονται από την παρούσα οδηγία, με την επιφύλαξη των υποχρεώσεων των κρατών μελών ως προς τις προθεσμίες μεταφοράς της απόφασης-πλαίσιο 2000/383/ΔΕΥ στο εθνικό δίκαιο.

Για τα κράτη μέλη που δεσμεύονται από την παρούσα οδηγία, οι παραπομπές στην απόφαση-πλαίσιο 2000/383/ΔΕΥ νοούνται ως παραπομπές στην παρούσα οδηγία.

Άρθρο 14

Μεταφορά

1. Τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις προκειμένου να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία έως τις 23 Μαΐου 2016. Πάραυτα ενημερώνουν σχετικά την Επιτροπή.

Τα μέτρα αυτά, όταν θεσπίζονται από τα κράτη μέλη, περιλαμβάνουν παραπομπή στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από ανάλογη παραπομπή κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Ο τρόπος αυτής της παραπομπής καθορίζεται από τα κράτη μέλη.

2. Τα κράτη μέλη ανακοινώνουν στην Επιτροπή το κείμενο των βασικών μέτρων εθνικού δικαίου που θεσπίζουν στον τομέα που καλύπτεται από την παρούσα οδηγία.

Άρθρο 15

Έναρξη ισχύος

Η παρούσα οδηγία αρχίζει να ισχύει την επόμενη ημέρα από τη δημοσίευσή της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Άρθρο 16

Αποδέκτες

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη σύμφωνα με τις Συνθήκες.

Βρυξέλλες, 15 Μαΐου 2014.

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
Ο Πρόεδρος
M. SCHULZ

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος
Δ. ΚΟΥΡΚΟΥΛΑΣ